

Соколёнок

4/2018

июль-август

Лачын

ДАГЪЫСТАН РЕСПУБЛИКАЙН КЪОНИ ВУЗЕЕ СА ЙАИХХЪЕ КЪЕККАН УШАХАРШЫН ЖУРНАЛ

Йишын сувабы

Нимееджад ахтыдайи къедже шу,
Йишын, Дагъыстанын ахтын сувабы.
Къулика, къул`паныка, чІуІмыка, чІиккыка
Дюн`йелхъа идхын йиссейн сувабы.

Хылийда цІыцІагъхайн тІетІ`бынан къаІджалбы,
Хъянбы гъойгъаран кІоран дерабы,
Дагъайд – этякбышыл`сыхын чІалагбы,
Уфтанда къедже вод йишын сувабы.

Йыгъни къайебышее гывага кІонбы,
Ямаджбышее ваІкъаІбы, таппааршыл`гейбы,
Гъар сурал`алыгъы хиваарий хайбы,
Уфтанын, миджагын йишын сувабы.

Гъар сурал`шитІ`яршын сесбы вод гехъа,
ХъыІнеркеер, къоІнаар гъар сурал`учмишехе,
АлидкІыр гъар сурал`колеехъа геедаха,
Уфтанын гъаІыванаарнан – йишын сувабы.

АІраІнеенче вас абайле мигъманаар,
Сазука суІгъбаІтукан югун аІшуІкъааІр,
Хошбахтба вухъенбы сунан инсанаар,
ЧІакІын зияратбынан йишын сувабы.

КІыл`валеейыб хаІпбаІ ыІмыІр вака гъавъу,
ИспатІ, Чукъее, Меджее, Ахвайл хаІм гъавъу,
Сафар къурбанхъа васхъа дуІгъаІ хъаІбхъыІ,
Саламатда ахванбы йишын сувабы.

Кылыни игитин халдын гьунар

гьаКлее шы олгийлни нумрабышее одКунийнний.

Гьайни йыгъбышее меб шакле Саид Юсуфовни гьаКлеена шадна хабар къавхьу: Саиде, Волгоградни шагъарее илгъечлуйни, Пограничникларшыни йыгъыс къассырни джегъилеершини аРеени кудойкени баГьсбышее цепбийна джигавхьу. Мани турнирее Волгоградни, Саратовни, Москвавайни ва медни вилааетышеенче абыйни ваШцелее агъаллани идманчеерше джон гьунар гьагу.

Шы джегъил пегъливанни угъурбышка гуянмышоохье вобумбы. Саидис геледжагъыл медни ахтыйни дараджабышылхъа гьихъарас аРзаъа.

Волгоградни шагъарее хиледже цалахбышди хизанбыше юрд абчы воб. Манбы джурбаджур саИнаГьаИтбышын ийешибы вобумбы. Мани хизанбышда сайыб Лекни хивеенче кочмушувхъана Юсуфовааршына хизан вобна.

Мани ааилее гьаракатыкана джегъил хаР хъехье ворна. Манкъун ду Саид водун. Манкъвее гьайни сен аГьлаа кыйматбышка сана Волгоградни шагъарын 29№ -нани мактабын ёкъудъэсын синиф таамазы вод. Саид «кудо» донани сачаахаранбышди идманыка сана мачхухеье ворна. Мана хьулеерхье мани оюнбышее ахтыни джигабшыс лайыкьра къаджы ворна. Саидни мани угъурбышди

МАЙРИКЪНЪНЪ!

Гъайни сен Ханбиче Хаметовайн 80-ъэсын сен Бықырехъе.

Хаметова Ханбиче ШихрагъыИм-на йиш – цIеррийна доюкана лезги халкъына шаир, 1938-ъэсди сен, Хив районни ЦIлакни хивее ед`ике йихъа. Манкъвее, Гъ. ЦIадасайни доюлын ДДУ таамгъагийлехъийгъа, гъамни университетин аспирантура таам гъаы. 1974-ъэсди сениле язычершини Иттифакъна уIзу ворна. Мана къанчиле гъеххани лезгибышди ва русни мизейл` хъигъечIуйни, Дагъыстанее ва марказни чапханабышее къайкийни китаббышда маIгъаIллиф ворна.

Манкъун асарбы йишди оIлкайни йицIни халкъыни

мизейлхъа сакIал гъаы вод. Манбы гъаIше антологиеехъа, хрестоматиеехъа ва мактабни китаббышеехъа гядкIу вод. Ханбиче Хаметовайни идхъынийбышди гъакIее гъаIше университетбышее лекциябы илгъечIе, манчыни гъакIее намизедийвал`ын ва докторийвал`ын диссертасиябы ойкIан воб. Манкъуни таарыхни моIвзийл` обкIунни «Къаие хъувхъана гаде» драмайс М.Касумовее опера обкIун воб.

Х.Хаметова аIдаIбийятчий ва публисист ворна. Манкъуни къаламни сивыле Дагъыстанни аIдаIбийятни тадгигатни гъакIее одкIунийн къоIдле китаб ва хиледже, аIдаIбийятна тангидчий хъинне, одкIунийн макъаалебы хъигъечIу вод.

Х.Хаметова Дагъыстанни халкъына шаир ворна. Мана, Дагъыстанни ва Россияйни аIдаIбийятыс гъавъийни хидмат-бышыхъа гора, Девлетни хаIдни мукафатыс, С.Стальскийни доюл`ни РеспубликIайни мукафатыс, Е.Эминни ва «АIдаIбий Россия» кIазетни мукафатыс лайкъра къайджы ворна.

Гъайни сен, июнни вуза Х.Хаметовайн 80 сен бықырхъа. Шы йишда коллега, уфтанна шааир йикIеенче таIбрик` гъееъэ, джес гъини дагъамни йаIххъаI угъурбы аIрзу гъаы.

«Лачын» журналын коллектив

Рооцыни янийкна маъний

Зы рооц оокку хылека,
Ахыр йишщес някI гъадиин.
Анджах салдатни хыле,
Мугъурба воб карабин.
Няаме цIа хъидхъу гедхъан,
Ялав хъиннеен джегъенням.
Улехъа някI эчIейе,
Васвасее алгъаагъа хаIм.
Къулепбы ачмыш гъаъы,
Гъорзул` мичIеер багъеехъа.
Мед няаме давъийбыше
Яра ыIхийни нукънен
ДаIвъийхъа къаргъыш гъаъан
Сесбы хъады кIыреехъа.
Геер разийра чолеенче,
СакIы хъарына дидей.
ЗаIгъмаIтын бар гъоолейи,
Суфраныл` ихъес гыней.
Анджах хааI булутбы сааI,

ГичI воб баляа хъаваалес.
МаIдхуIни булутбыше,
Мумкум воб долу ал`лес.
КъоIбле дамдже къаъайбхъы,
Улен нагъ хъинне, авхъа.
Йиш, гъу чиле хъимеекъаIн,
ХааI верыгъ вобна шахъа.
Йиш хъимеекъаIн туфаныле,
Туфан шаке ааIс аIкъаIна.
Зулматын джан эрмишхъесын,
Вергъен гъаъас мед аIхъаIна.
Хайбы аххъийн шен булутбы,
Гъар сураххъа гъеедхвасынбы,
Къахуву мее верыгъен цIабы.
НикIее еера йиш раIгъаIтра,
МаIгъкамба воб йишдаВатан
ДаIвъээ гъамхъахъигъечIуна,
Вахъа дидей хъинеена,
КIане ворна са гагъраман.

Лезгибышди мизейле йыхъ-сумылхъа саакIал гъавъуна – ВалегъГъамзат.

МАЙРИКЪНЪА!

Шагвелед Шагмардановун 70-ъэсын сен.

Шагмарданов Шагвелед Ибрагимна дих шааир, прозаик ва тарджумачий ворна.

Мана 1948-ъэсди сенни апрелни 20-ил Дагъыстан ССР-ни Хив районни Яргилва эйгени хивее едике ыхъа. Манкъвее цетда Дербентин педагожи училище ва хъийгъа Москвее М.Горькийни доюл ын Адабийятин институт таамазы. Эскерее хидмат гъавъу, хъарийле хъийгъа, Хив районни Хореджни хивее магъаллим ишлемишхъа. Мана хъийгъа геедни ишбышыл` ишлемишхъа: Хив районни «Октябрын ишыгъ» клязетее джавабдар каатиб, Тахо-Годийни доюлни, дагъыстанни ылми-тадгигат институтее ылимна ишчий, Дагъыстанни магъаллимаар хаибхъаагъани

институтее методист. Хъийгъа мана, табасаранни мизелни «Пази» журнална редактор ва Россияейни язычеершини Иттифакъни ДагъыстаншоГъбайни, табасаранни язычеершыни сексийейна хайна ишлемишхъа.

Ш. Шагмарданов 1990-ъэсди сениле ССР-ни язычеершыни Иттифакъна уизву ворна. Мана Дагъыстан РеспубликАйни язычеершини Иттифакъни Идаара гъейгъатна уизву ворна.

1979-ъэсди сен Ш.Шагмардановун едни мизел одкунийн, «Чархачи» донан китаб хъигъечле. Хъийгъийни сенбышее манкъун поэзийейни ва прозайни мизел одкунийн «Чин рангбы», «Йыгъий Хаим», «ДжыИхаана юв», «Ханебынан чол» китаббы хъигъечле. 1980-ъэсди сен «Юххъанни къанатбышык авур» донана пьеса чапыке хъыгъоочле.

Ш.Шагмарданов Дагъыстан РеспубликАйни мадалийятна лайкъкыаткыкана ишчий ворна.

Гъайни сен шааир, прозаик, тарджумачий Ш.Шагмардановун 70-ъэсын сен быкырехъе. Шы йишда коллега, хайна гъамбаз, уфтанна шааир ва язычий юбилейика сана йикГееенчетаИбрик`гъагана, манкъус адабийятни джыгъырбышее гъалад чакын угъурбы аргзу гъагана.

«Лачын» журналын коллектив

Авуд шааирее ушахааршыс обкунна шеир гъооле. Шеир йыхъ-сумылхъа Валегъ Гъамзатее саакАл гъавъу воб.

Дют`дякІ

Дербентгъанче хъары дек` гяцІы-гиххъы,
Шас падаркІайс вуджее са дют`дякІ абы.
Дют`дякІ къавджу невайн маа кеф ачмышхъа,
ЭкІба гъоокІа гиргъыл, хошеехъа хъабы.

Вобий геоб уфтанба гъакІебаб дют`дякІ,
Мана лап неваини ивчІу йикІ`еехъа.
МичІеер чакра гаде чисхъа къадархъун,
Дют`дякІын сес гидхъу гыргыни хаахъа.

Йишди сурабышди гъаарни чобане
Гаде къаджее, джуна пахылний гъааъас.
Чунки водий маІдхуІн сес дют`дякІыхъа,
ПаталокІ маджбырхъа титрамышаъас.

Дихыке ыхъайи каамыл` сурначий;
Гиргъыл данбышеехъа мичІеоб уф кІяагъа.
Дют`дякІни гъоокІийхъа маІгнаа девхъеейыб,
ШокІле къаджейи вудж, наІхуІд фаІхр гъаъа.

Пишнибы шишмишхъа, уф кІявгъу-кІявгъу,
Рихъ`бы авхъа къаІгааІ къацІикеъалла.
Гыргын оюнджахбы – гъаарын са сурал`,
Садджу дют`дякІылхъа хъабы хаІбваала.

Дих джыла иликІар, гІалеъаб дют`дякІ,
Зас аІхъаІна хъооІ вод, гъар иляккы мее.
Дихее гъаІше маІхуІб дют`дякІ гъоокІахъее,
Шак деш, игит ихъес, вудж хаІр хъыхъа мее.

Джуке хаІб хъувхъайнхый, писда дехъейи,
Джанеехъа сикІынна зас гыІтІийваала.
Къеджен ки, падаркІайн, са ыІбраІт хъинне,
Силкаламышавъу йикІ`ена къала.

Зынаб маа гъоокІуна абына дют`дякІ;
Югба гъидеокІеейыб, гъоокІу йикІ`еенче.
Эгъес гыІхъийъалла тІетІ`бы ачмышхъа,
Ышмыр закІле къавджу тІетІ`бы-тІелеенче.

Калез хъинне гъийГан гъиняа йизда дих
Хъары хъихъес ыккан вудж заке алла.
Къелил илeзарас джухъа гъунейр деш,
Анджах маэстро воб йизда бала.

Йизда маэстро, аІизни духайс
Зы миннатдарра вор, дарс гъувува зас.
Гъамбаше дют`дякІын, зас гъаъийн хъинне,
Джус кумаг гъеъджын йикІ` ачмышаъас.

Урусни мизейле йыхъ-сумылхъа саакІал гъавъуна – Валежь Гъамзат.

СОС

Сос гийъыр сес дена къулени оҠее,
Аркы́н хияалеехъа, къеджен, кеф дешын.
Ул` клевхъу илеека дарни дереехъа,
Ахыр, гозет гъаъан гъидхъырийн машын.

Са чихъа илеекы, са сувабышхъа,
Гъуджооме джад йикГел аххъас ыккийкын.
Джелхъа машын ады́й гъаклен ыхъайнкъаI,
Гъин джигатарг гъаъас сайы́д джес хъийккын.

Кочуд гъаззирданий хаани са хъошщее,
Мичеедийле гозет` гъаъаний машын.
АҠраIнее гивхъийни тезе хивеейы́д,
Улепбы йаIххъаIний сувагы́л`бышын.

ЙикГееъаб гъам дерд воб, гъамы́б шадваала,
КIаарна ул`, кIаарна къаш, уфтан соссани.
ГъаIшде хуIваI аюрхъу къони-къоншийка,
Гъамбашийс ааIсда йидж хивеенче мани.

Илеека сувайхъа, къавгъу тIетГ-тIеле,
Дяккуйбы, тюльпанбы, гъар сура леле.
Саламатда ахве, эйгье, сувабы,
Джейранаар, маралаар, сувайна сёле.

АҠраIнее алявъу тезе Сувагы́л`,
Гъойгъал тезе хайбы, чаIв дехъе мыкIаар.
Сос къийна джуреехъе джени юрдуке,
ЙикГеийни шадвалее дигул`хъа ыкIар.

Са гъу деш джуреехъе хивыке соссав,
ЙикГеехъа адчу, гъу цыцIмааъа фыкыр.
Алийке гъу тезе сувагы́л`бышыл`,
Гъиняа вод геледжагъ, гъиняа воб ыIмыIр.

ОIгийлхъа хъигъеебчы́ тIетГ`бышка сана,
Хош гелдийс гыргына куче джаб сабы.
Шадувхъа къоншубы, гыргына куче,
Тезе гаф гъааъасын инсанаар хъабы.

Уфтанын палтарбы алиъы соссее,
ЫIгъийкыр кучебы, ыIгъийкыр майдан.
ДаIвъийн батмыш гъаъы хулерса джаван,
Каш джокIлеб къавджесий гъаIшдийна девран.

Йишди бабабыше, йишди адеерше,
Цыцлавъу аКъуІбаІ, цыцлаъы аджы.
Шалайк` авуб абКын гыргына ымыр,
Дюн`ейле коч гъаы, са йыгъ къидеджу.

ГъаІше йыкьаІл аху шен йыкьыІн йыгъбы,
Ишыгъеехъа хъигъеебчы гъаІше инсанаар.
Джаргайка гидкын вод уфтанын хайбы,
Гъар хаани оІгее воб «Ильична» фанар.

Улепбы быркъ хъыхъа базирени ишыгъее,
Диварбышыл` сера сааІ хыл`на цюбан.
ХаІнебышлений гъу маттийхъа ээхва,
ГъаІше хаІне йыгъни хаани аб гёбхъан.

Ишыгъеехъа хъигъейчы зулматбышеенче,
Вергъеныб шадувхъа хааІнче гап гъааъа.
Таалейке разийра вор йишда соссав,
Улепбыше няъа бес йаІхъ цыцлааъа?

Тезе хав-уджагъна, юрдуна йихъа,
Чичис ийхыІ соссее хав-уджагъ саы.
Адамийе Ватан воб къорамыш гъааъа,
КъоІлле сен вод, йиджее вудж гозет гъаы.

КъоІбле падаркІа воб джус гъаззир гъавъу,
Са хав-уджагъ, сайыд хыледын кул`фат.
Дек`кир шаккее ворна аху гадейни,
ХаІр хъыхъа къаджийнкъаІ ахвасда вудж мат.

Джуні мее хъулебса хаІм мугъур гъавъу,
Са хыл` рооцал`, гъавъу ед`ее джус дядяй.
ДяцІахъеейыр джукІле гъала джуна дек`,
ХъойтІал дек` кІанехъа, онаъа: «Дядяй».

Алгъавгъу къоІлле къыІл, цувылий кыІдим,
Бибечулис хъинне миз ачмышувхъа.
Онаъа дек`килхъа, йикІ`ее муІгъуІббаІт,
Мыса джаб джуна миз деш чашмишувхъа.

Къулеенче илеека уфтанна соссав,
Шадра, быкырхъава гыргын дилагбы.
Са-къоІни вузале адамий хъалес,
Мизелхъа хъадайле эгъес джуваббы:

–Хъора йаІххъаІгъаІд вод йизын улепбы,
КІынни балайн хаІм-йыгъ гъу гозет гъаъа.
Дахъы вод аккабы, аахъы къулепбы,
Йыгъни хав-уджагъын гъу гозет гъаъа.
КІаарна къаш, кІаарна ул`, уфтан хъунашщее,
КІяххъы вод хылепбы, гъу гозет гъаъа.

ПЕШАКАР АЪЗИЗНА ХАБАР

Йицукъвалд еш быкырхъанкъал, деккее зы баклеехъа пешекарын санаъалт гъаъас олтираъы. Едике гъалалыйвалла гъевхъу, ымырени йалххъылхъа хъигъечлу. Зы качал Гъамзайни бинайлхъа гирхъу. Зака сана пешекарийвал`ыс йизда гъамбаз Шафийир мани бинайлхъа гирхъу. Гъамза даеет шакле эйгъе: «Хыдыляар, вушда къоӀре ургбы ухыйханаъан пешакарар (ургчеер) вухъес. Йицылдле йыгъна са манчыхъа ыӀххъаӀс, йицылдле йыгъна – шенаса». МаӀхуӀб шы мыӀслаӀгъаӀтеехъа хъабайле. Нубат йизынний вод. Шафий истираагъалтыс хивеехъаний аркӀын.

– Аизиз, гъу къийна ман ургбы ухыйханаъас, Суфранни Эл`ни суралхъа ыккее. Мааъаб ургбы ухыйханаъасда карвакна ёндже воохъе. Охъанасын карыд къочлеехъа алеетле. Бера гъевлесди вахтал`бинайлхъа гейбы хъымайле. ВаӀкъаӀбы шы къийна гъас деш. Манчыс нахна къийна гъевлес, – мичлеед закӀле халрни къоранеет эйгъе.

Гъидчуд, гъаманче къына хъилёоканавъу, ургбышын боӀлик ухыйханаъа ямаджеке алла къаӀджални сентелхъа айкӀан. Ургбышди боӀликыква сана къаӀджалхъа илхъечлессе, йыӀкъыӀгъыӀл`ни кубна вахт вухъа. Ургбы тоххъа, къалятӀкӀуйнбы. Зы гиджаӀрхий аляатлу, югун дилагбы Аллагъыкегъеххъы, нийятгъаъы, куб гъааъа. Саждеенче сугъоцуинкъаӀ, закӀле къедже, гёгъийн булутбы вод халыбышее сыхда сады. Са

сура саӀъалтыле чамра, кӀарын думан сувалхъа кӀейдхъу. Гёгъий кулякыка гёгъа гидгъыл. Улехъа вуӀххъаӀна тӀуб къоодже деший. Гъаманче зы куйилеехъа гъехва. Са къоӀни саӀъалтыле гёгъий даянмышехъе, халыбы ачухехъе, верыгъ алршеле хъыгъоочле. Бирданхъессе, йизда ул` хъабайле, иляккана, Суфранни Элисанеет бера гъооле джагварани палтарбышка, джагварани саххъалбышкан инсанаруб гивъур. Зы цетда йизди улепбышылхъа инам гъидяъа. Делес хъыхъа иляккана, гъаӀкъыйкъатбаб кӀонааршыни сюрыйс бера гъооле маляикаруб джаргайка гивъур. Манбышди гъенки къаӀсинкъвее вукӀул` къалхмышавъу, закӀле эйгъе: «Хъора, бала-угъул`, делесхъа. Шале чекынмиш мехъе. ЧуӀвалӀн палтар бадалеъэ. Шака сана одхъанни рыцӀкъыс биссим къасре. КӀонаршына няк илёогъе. Манчын йыгъын джан сагъда, саламатда гъиваджес. Вас нур гъелес. Дешди джазаабышыке гъиваджес. Гъу югни касбышекена инсанур. Саджу шы къавджува мерункъус хабар гъымааъа».

Манбышка хиледже гаф гъавъуйле хъийгъа, иляккана верыгъ кӀёочесда вахт делес хъоохъе. Манче зы къына уӀвху, бинайлхъа ургбышди боӀликыка сийкӀал. Мани йыгъыл` зы бинайл кар идёйхъан, нягас увгъее, зы тохраний ворна. Йизын джанылхъа алягъийн палтарбыд къуруда ыхъа. МаӀхуӀр са гъаӀфтана зы кайиф кокда, йикӀ шадра, вухъун тохба ыхъа. Йыгъ-йыгъыле зы кокехъе,

батІра хъехъе гиргъыл. Бинайл’ни чобанааршыс шак ээхъе гидгъыл. ГъинбышыкІле къаджейн зы хабар гъааъа дешуб. Са йыгъыл’ чолеенче бинайлхъа хъарийнкъаІ, качал Гъамзее эйгъе: «Гъу хабар дюз’гунна шас гъидявъээ, шы гъу гетасда». Зас шен маляикаршын джуваббы йикІел’ний водунбы. Зы гъинбышыс хабар гъидяаъава, гъинбыше зы гета ва гарданахъа дешда былгътан – «сихнарийва» гивийхъе. Зас манбышди гетуйке ыкІар, не эсер ыхъа деш. Зас манбыше увгъийн джуваббы йикІес хъету. Зы йизди ыІмырее мерункъуна вееба хъоолхъуІна инсан дешорна. Зы гъамбаше гъалалын къык одхъун.

ЙицІыссадгъэсди йыгъыл’ хивеенче ШаІфий джуни нубатеехъа хъайле. ХаІмде литершее къалябкІуйнкъаІ, зы ШаІфийс ыхъайни ва къаджийни караматна

хабар гъааъа. МичІеер зы хивеехъа ааІссе, мер пешакарарше зы гетанкъаІ, ШаІфийна йазух залхъа абы, хабар гъааъа. Манкъвее субут гъааъа зы сихнарий дехъай. Манчыле хъийгъа засманмаляикархъызаахы деш. Садджу са элейс зы Суфранни Эл’ни зияратылхъа незир гиххъес ва зем-зем алейтІас гъаркІынийнкъаІ, йизди кІыреехъа аІршеле сес хъады: «Няъас гъу йишин сирр ашкар гъааъы? ВакІле шы сайыб къавджес деш. Амма йишда раІгъыІм ва колга вал оогъанче камувхъес деш». Зы гъыІхъийгъалла иллякка ва вушу джар къидеже.

Цувылихъа зы качал Гъамзайке джурахъе, айкІан менни бакІеехъа. ШаІфийир зака сана айкІан. Зас са кар къанмышхъа: мысаджад гъайни дюн’ейл мерынкъус писин гъымааъа, агар вас динджира ешемишхъес ыкканхъее.

Йишда миз

Закле эйген гуджооне, гъу
Шечбы йыхъ-сум ойклананбы?
Няхъана къайхъес сес йыгъын,
Шавусхъане ыккан манбы?

Миз дагъамба, даха хъадхъаис,
Илякка ахва, дяца гъарф.
Хайыр гуджооне, эгъе, вас?
Шавусне вод манчыке сарф?

Джаваб хъелес, кыры гъеле,
Эй йизда дост, йизда гъамбаз.
Едина миз', гуджон чиле
Гранда не зас, нейид вас?

Мана ваацавхъай бордж водун.
Вуджир деш, миз дешинкъухъа.
Къивийхъенкъа, байрам шадын
Хъайлен йишди гъаарынкъулхъа.

Миз лап батрайба воб йишда,
Чиле аллад эйген гъаман.
Инсанааршыни нагъбышда,
Шеч къавхъу, кыл хъевхъеджин дама.

Явашхъеджын гуллейн, топан
Сес са йыгънахъеед дюн`ейл.
Дияг вод йик`еедын йизди ман,
Мыдам ийкаран арайл.

Писин ненкъухъад дехъен йыгъ.
Делесба мыдам шечбышка.
Хайбышеенче гибхъы верыгъ,
Юшонааъа тет`тет`ека.

Джаванааршыныд ихтилет
«Гъу зас йиккан», «Гъу зас ыккан»,
Авхъу сана-санкъуна гырмайт,
Багъышаъа сана-санкъус джан.

Нахъудне бес идекъиванас
Зассе шечбы йишди мизел?
Сес гъаарнанкъа гыхъардяъас,
Фыкыр хъавал`дяаъас тезе?

ШЕИР ДЕШДЕ ВОБ

(Азербайджанни мизеле сакIалавъуна)

Заке цIебна шеир хъивийГанна дост,
Юххъанийн хъадыI бес шеир дешде воб?
АляатIу хыলেখъа не тар, нейид саз,
Не зурнабышын сес шеир дешде воб?

Медчееб ул' ивахва бахчейил ' багъыл',
Аазыр тIетI' ачмышхъа солул', гъам сагъыл',
Айванни оIгееъаб аIче-бытагъыл'
Булбул`ын гъоокIан сес шеир дешде воб?

НаIхъуIд батIрайдаий дурнабы хаIвее,
Сонабы голеершее, кьоIнаарыд къайее,
АIйнебенд утагъее соссее, абее
Ушахысна дъй-дъй, бес шеир дешде воб?

Чухурбышее хъура, ямаджбышее хъы
Гагъ гёгъуй, гагъ куляк – шад ээхъе вор зы.
Илякка, тох дехъе мыссад йикI' йизын
ЫIмыIрылхъан гъавас шеир дешде воб?

Шаван эйгъе: шечIин дарда вод майдан,
Къаттидхъыний дешин манбы са юххъан
ШечIбы вод, вод летти инсаныхъа джан,
Ешаайишин нафас шеир дешде воб?

Симамвар

Ай гьамбазаар, иляакке,
Легьлемиш воохье симамвар,
ЦуҮнхьаар айгье, лопа гьооле,
Яваш джаб дёохье симамвар.

Гары илийхьаI воб хьоохьар,
Галеершенче мыртар гьоохьар,
Ца хьиннен богъ къекка гьоохьар
Концерт вод гьу, ай сивавар.

Кьома махмыр чейнан чейникI,
Демас гиххьы, чил` ээхье йикI,
Савмуш гьаа гётхьанан йикI,
ИлөбгьийнкьаI чей сивавар.

ХаIгда вод гьаIшде чейданбы,
Алюмун, юван, ширнанбы,
Хьады васхьа гиххье манбы
Саджад дехье тай симамвар.

Йыггыс йишди хончейл воохье,
Гьу дена са леззет дехье,
Гыргынкьус гьу кьабыл` воохье,
Суфрайн ярашугъ сивавар.

Хаахьа мигьманаар абийнкьаI,
Гаф, суIгьбаIтгьаагьас сабийнкьаI,
Одхьунийс нубат хьадийнкьаI,
Гозет ээхье вал` симамвар.

Чолеедын ишбы гьаанкьаI,
Шина абкIы обзурийнкьаI,
Шы ишиле савкIу хьооIнкьаI,
Фыкыр воохье вал` симамвар.

Гьар хаагьад шу кам дехьенбы,
Гьамбаше суфрайл` ихьенбы,
Сос, йиш челлякба вухьенбы,
Гьувааджес тавул` симамвар.

КъыІл`

Сифтани йыгъыка гидгъыл,
ХаІм хылий хъааџан къыІл` водун,
Гынише оІгю алищы,
Йыгъ джитІа хъаџан къыІГ` водун.

КъыІдмийсын тадарик гъаџан,
Вахт вухъа некбы хъийшалан,
Багъ-бахчейдын маІгъсул саџан,
ХаІтда ишбынан къыІл` водун.

Гџхъанасын осбы саџан,
КъыІдмийс малас алаф саџан,
Диригбышее маџаш гъаџан,
Серишдананкъун къыІл` водун.

Пыраликџе ооІбхаІс дааІхаІн,
Иш гъаџанкъаІ шина оохъан,
Гомџе аІваІйхыІр серын хъаџан,
Колга вукканан къыІл` водун.

Колгайк авур къилехъанкъус,
Саджу оІгмушхъџес аІхаІнкъус,
Са иш гъаџаџас девкананкъус,
Геџед аляйханан къыІл` водун.

Илџдгъийн чџй шиныс эйхъџен,
Хъинекад йикІГ` савмуш дџхъџен,
Нафас алишщџес йыІкъ хъџџџен,
АІйран вукканан къыІл` водун.

Ейлягъбышее кеф гъаџан,
Йишин мал-къара кок гъаџан,
Ниссебы, маџашбы гъаџан,
ЭкІни йыхъбышин къыІл` водун.

Хурун балабы

Мактабеехъа аалгъааИн хурун балабы,
 Зас вушун гыргынбы геб вуккананбы.
 Шу воб йизди багъын райгъаИнбы, вардбы,
 Шу къавджийнкъаI айкIан йикIеедын дердбы.
 Шу девхъее, гъайын дюн`йе кIабкIел илдякка,
 Шу девхъее, гъайын дюн`йе сийкъал, илекка.
 Багъалын хылепбыд гьодкийн эбалхъа,
 Ушахни вукIлел оо сийкIал моохалхъа.
 Шу, йизын балабы, шу, йизын тIетI`бы,
 ТIетI`бы дехъее хъуIдооI бул`булюн шечIбы.
 Садджу хъаIдхъее вушун ихъеджын баIгъсбы,
 Хъаледжын гьамбаше аIхъаIнайн сесбы.
 ХъаIдхъийн оIгее хъавъу сана-санкъуле,
 Дек`кяар бабабышле, дихбы дек`киле.
 АцIан, шу ааIсынбы манбышлеб гъихъа,
 Вухъее шу гьамбазаар китаббышыка.
 Мактабеехъа аалгъааИн хурун балабы,
 Зас вушун гыргынбы геб вуккананбы.

Дюн`йе

Санкъус кар гъелевуд, санкъуссе къешце,
Са ухooха, санкъун джануд илешце,
Са хъикIас даIхаIва ялвармышехье,
Гёрхъан бынагъбышди ялавее, цIайее,
Джанее инсаф, аман, эб дешын дюн`йе.

Ирхъынийле джазаа гъуву инсаныс,
Вардеш гъаъы хылес къылындж, къалханыс,
Асырбына ооIрхуI гъини таланыс,
Эбан басдур гъавъу торпах, някъв, къайе,
Эб илѐбгъу йишда идяйцIен дюн`йе.

ВаIш рангеехъа эчIе, оIгийл`югехье.
МекIвда къаджы юххъан, инанмыш мехье.
Хъулед аазыр сен вод, алдамышоохье,
Кал`як, фырылдахыл`аххъы чин майе,
КъаIс хъыхъай гардана илдяатIан дюн`йе.

Миллетбы саIйхыIъыI, тамаше гъааъа,
Илдякка инсане гъуджоо цIыцIаъа,
ОIлкабы, шагъарбы ахва хараба,
Малякни донеена багъална хойе,
Шака оIдж алябIы, чIаIв дехъен, дюн`йе.

Нена заманайи, нена асырий?
ДаIвъийбы чIаIв дехье, хъулер есирий?
Ушахар ул`йаIххъаI, гееце сипIырий,
Са – къаргъыш, таалейке гибхъийни пайее,
Улее нагъбы ед`яар къалявъийн, дюн`йе.

Гъуджоо гунагъний воб гъини джаванна?
Гул`лейни оIгеехъа аххъы гъувуна.
Йыгъ къидеджу ыIмыIр къаIбхъыIна джуна.
Къийхъийни йыгъылхъа умуд аахвайе?
КIинна, къаIсда, джаван хъидваацIан, дюн`йе.

Кучееъаб ушахаар кIейхъы улепбы,
Хъидгъырийн, лагаран кIяххъы хылепбы,
Гѐдхъанни йикI`бышын кIаIдхъыIвуд цIабы,
Вухъунбы мыссыда, йикI`бы гъекIвайе?
Ушахни пайылхъа хыл`гъодкийн, дюн`йе.

ЫIгъдибар денавуб савда вакана,
Не къилдебчына гъу даIвъий шакана.
Гыргына тарг гъавъу айкIан аIкъаIна,
Деш вахъа аIдаалат, къиймат аахвайе?
Йыгъна джазаа – текда ахвий вод, дюн`йе!

Шаваа джаб илдябтына кокай

(Къазах халкына хабар)

Сахивеыыхъанатекраахуна Камал донана са гаде. Мана кыкаршиква гъайкІан ыхъа. Манкъве ман кыкаар хивни кІане джад гуд`миш гъаъа ыхъа. Са йыгъыл` Камал хаІрни чобане къоншибышды бинейлхъа йаІххъыл` гъаъана. Камал текра хыгъечІес хъайкыІан ыхъа, амма мебна чараа вухъа деш. Хаанче хыгъечІу мее манкъукІле йаІххъыІни къерагъыл` са къаргъудалийни хоІйна кукай къоодже. Мана кукайб алябты Камал айкІанна, Камални фыкрее ыхъайн шаваае джус кумаг гъаъас йаІххъ тІабал гъаъас, манкъус мана кукай гъевлесва. Сабара йаІхъ абкІын мее манкъуни оІгийл` хебна хъаІнана арх вухъа, манче илгъечІес дяІхаІ ахуна. Сайиб Камална ул` хъабына са йивылхъа, мана архыл` угъахъа къооъохъана, йивыке йыІгъ вухъа манче Камал илгъечІена. Кукай йивыс дѐлес хъавъу эйгъен: «Алебте гъайна кукай вас вухъе, гъу зас хъинеке илгъечІес кумаг гъаъы...»

Йывын мана алябты деш. Меб Камалее йаІхъгибгъылна. оІгийльса гол` вухъа, голесхъа хъыхъа Камалее эйгъен: «Ваке шени йыІгъыІс дама воохъейий, алебте гъайна кукай вас вухъе...». Голенбын мана кукай илдябатІана. Манчин эйгъен: «Зы дама вухъананий, вергъен зы къуру хъаъас дешдий...»

Камалее вергъекІле эйгъен: «Алебте гъайна кукай вас вухъе». Вергъен джаваб хъелен: «Зы экІна вухъананий, булутбыше зы итІум гъааъас дешдий...»

БулутбышикІлы Камалее эйгъен:

«Алебте гъайна кукай шос вухъе». Булутбыше эйгъен: «Ши экІынбы ыхъайбыний, колершиххъа ичахарас дешдий...»

Колеерше эйгъен: «Ши экІынбы ыхъайнбыний, хинджалын ши гидядас дешдий». Хинджалын эгъен: «Зы экІын ыхъайнний, заке джанавар гивкІас ваІхаІийй». Джанаварын эйгъен: «Зы кукай алябатІайий, амма захъад хыгъна чобанын копакар вод хъааІ». Чобанни копакын джанавар авхъу хъодана. Чобанеоб мана кука алябты джун сюрій гуджмиш гъаъани копакыс гъоолена. МаІхуІб Камалысхъа бинейб авайкІына, кукайб вудж махъа гъихъар гъаъас кумаг гъаъыйни копакыс кысмаат воохъена...

Урусни мизейле йыхъсумылхъа саакІал гъавъына- Ш.Бабаева.

Дидейни багъее

Йизди дидейни багъее,
Ахтын чІакІын ювара.
Юваашылхъа багъеени,
Геедаха вод шитІяара.

Акваа гъаъа юваашыл`,
Гъаъа мааъад къукъара.
Аквееенче алеедаха,
Хурун-хурун шитІяара.

Багъее мани шитІяарше,
Гъарынче са иш гъааъа.
Манче гъаІшааІрат къаІйхыІ,
Маадын маІгъсул хаІд хъааъа.

Биссий

КъыІд`мина йишда биссий,
Пештик`авуб къилёохъа.
Хаахъа са къоІв ивчІу мее,
Зараба хъигъна гёгъохъа.

КъоІвуб къагъавшу биссий,
Мееб зараба сивийкІал.
Пештик`авуб къалибхъы,
Мееб някІ гъаа гивийгъал...
Къыкаийй цёеъ

Кыыдимиини члалагеенче азмышеебхъайн ичеер хыыгъавъийни аКГелнани япалагъни гъаКГеена хабар.

НаIхуIб япалагъ къавджий,
Ювел чин къутIобкIулий,
НаIхуIд джос кумаг гъаъий,
Члалагеенче хыыгъавъий.

Сайыд илхъечIе тIуфан,
Фанар деш аахва шалбан.
Ед`, дек`на вобна гъарай:
Вай, йишын ушахаар вай!

Ед`, дек`кин къайхъеейыд сес,
Дешдий вуккан джуреебхъес.
Ахыр шы хуIваI абкIы,
Ед`-дек`ни оIгее гъабкIы.

Шалхъа йыгъ меен йыгъ ады:
Палтарбы хъоду-соду.
МыкIаал`ын чин зор гъагу,
Оохъад «АIлифба» агу.

Хъ`ебилле йыгъ вод, зы хаа,
Гийъыр зас турсбы хъоха.
Хъары къулеле гъеезар,
Гъар джига хъыхъа джагвар.

Достаар мактабеехъа ааI,
Засме веебаар ыIхийхаI.
Теквалее аIлгъааI воб ваз,
Диндаранг воб зас гъамбаз.

Са дохтураар деш абы,
Япалагъ йикIел хъабы
Гыргын джан джад шадехъе,
Йыгъ-йыгъыле юг хъехъе.

Язы таамагъас ыIххъаI,
Базирыб воб кIаIбаIххъаI.
ШечIни ахырее, гъамбаз,
Хъалягъас са парафраз:

Йишди едее, гъам дек`кее,
Епископ, имам хъинне,
Шас карбы вод хаIдхъагъа,
Йишди мее дуIгъаI гъаагъа.

Ахыр

Урусни мизейле йыхъ-сумылхъа саакIал гъавъуна – Валегъ Гъамзат.

Алее налхуџ зербы ухыйхъанай

къадатхъун, чини ийессибышысхъа айкІананбы.

Алий манче хъигъечІу айкІанна. Мана чолеехъа гъирхъыл` мее, сайыд йылдырым къагъагдхъыІ ва геедгуджнангегъий гегъа гидгъыл. Зербы хъагдкъыІн, гъаарынбы са сураххъа гъеедананбы.

Алий манчыле геер нараагъат ээхъе. Мана

Сувабышди ахтывалее ни Гунибни хивее са гаде ешемишехъе ыхъа. Манкъун ду Алий ыхъа. Са йыгъыл` джунни адее мана зербы ухыйхъанас къихеле. Гаде хивыкеъалла зербы гъаайкы ааІнкъаІ, манкъуни оГеехъа джиганаар хъугъоочІе. Манбыше гадейн оГи аххъы эйгъен:

– Ассалам алейкум, няхъана ыІххъаІ?

Алее джаваб хъелен:

– Ваалейкум салам. ОруІшеехъа зербы ыккекка.

– Хъора мерджбы гиххъес, гъу йишди джонгабышле хъаІкъаІнасда. Вассе манчыле гъихвас аІхаІс деш, манче гъу гачбышылхъа аляртІас.

– Яхшы, илякаас.

Джонгабы багъалынбийи. Манбы гадейхъад хъигъна хъагъадакІва, анджах мана сайыр явашехъена ва манчыс дацІбы гъаъа гийгъална ва манчыс оохъанас окІ гъооле. Джонгабы саакитехъенбы ва

фыкыррамышехъена: «Зы наІхуІрна хаахъа сакІалас? Зы адийкІле гъуджоона эгъес?»

Сайыр манкъукІле йаІххъаІ джуна гъамбаз Ибрагъим къедже. Ибрагъиме, джус делес хъыхъа, хъидгІын гъаъан:

– Алий, гъуджоона вак` ыхъа?

– Йизын гыргын зербы, йылдырымыле хъагдкъыІн, Гунибни чолбышеехъа гъеедху.

Хошбахтийвалике Ибрагъим геер дирибаш гаде ыхъа. МанкъукІле гын джигабы геед югда ацІа ыхъа. Ушахаар цІепба Гунибни лаагереехъа гъавайкІан. Маа манбышыкІле къоІбле зер авееке. Манса зербыме аъулни энке ахтыни джигее авееке.

Хаахъа савкІу хъооІнкъаІ, манбышыкІле къеджен ки, шен джиганаар гивъур йаІххъаІ гяашевуб. Алее манбышыс делес хъыхъа, хъидгІын гъаъан:

– Няъа шу гяаше?

– Мана йыгъна иш деш воб! – Манбыше хъалыка джаваб хъелен.

Манке Ибрагъмее Алийс ыхъайни карана хабар гъаъана. Йылдырым къалгъада ххъал гидгъылийнкъал, гъини гадебыше джон джонгабы гыпсрамышаъанбы. Манчыхъа горад джонгабы, манбы къалавъу, гъеедху айклананбы. Алее манбышыкӀле эйгъен:

– Шос кумаг лезимдане?

– Деъэш! – джиганаарше экӀда хъалыка джаваб хъелен.

Алийи Ибрагъм манче хаахъа авайкӀан. Нараагъатийхъана адий, суалбышка сана, манбышди олгеехъа хъигъеечӀе:

– Алий гъуджоона ыхъа? Няъа заара сакӀы? Ибрагъм, йыгъна ед наӀхуӀрна?

Ушахаарше джони вукӀлелхъа хъадыйнчына хабар гъаъана. Зербы тӀабал гъаъыва адее манбышыс хинкӀалбы гъаъа.

ИНГИЛИСНИ МИЗЕЙН КЛУБ

Хъваалесда Заман (The Future Tense Form)

The Future Tense Form – Хъваалесда заман shall, will кумаг гъаџани феълбышка ва аІсас феълзлни «to» дешди инфинитив формайка сана кърмушоохъе.

Shall цІетдйни шахсни текни ва джам формайле хъйгъа ишлемишаџа.

Willгыргынишахсбышылехъйгъаишлемишаџас ээхъен.

Мисалыс эгъес:

I shall go to my friend after classes.

I will come to you tomorrow.

He will play chess with white figures today.

Суални джумлебышее shall ва will кумаг гъаџан феълбы джумлейни кьомахъа аІлгъааІ:

Shall I go to my friend after classes?

Will I come to you tomorrow?

Will he play chess with white figures today?

Инкар джумлебышее shall ва will кумаг гъаџани феълбышле хъйгъа not инкар аІдат ойкІан:

I shall not go to my friend after classes.

I will not come to you tomorrow.

He will not play chess with white figures today.

Дарманын алады ва емишды

Мыхак

Мыхакыке мыкАалике вукАул` вукАаранкАаI, инсан паралич ыхАайнкАаI, акАвайн нервбы пара-лич ыхАайнкАаI, маIгА ах-хАыйнкАаI ва мыкАалАын гААыйни маIгАыIни ва нервбышди менни ыкАарбышее истифаада гААа.

Мыхакын дамахбы итАумаАа, гАаледын писин эва кАешце, ва мыкАада ыхАа, гидгАылийн силийн ыкАар явашаАа. Мыхак улени ишыгАес, улени

ыкАарбышыс кумагАа вод. Мыхак мыкАалике вухАайни коссайс, астма ва йикА гуджнада ыIхийни ыкАарыс хайырыка вод.

Мыхакын гАыIрсламышхАана инсан саакит гААа, мана рыIгАламышаАана. Манче мыкАада ыхАайн ичАалат, кАылкАам, кАутАунаар маIгАкамаАа МаIгАа маIгАкамавАу, чина кар эрмишаАана гудж гАеххаАа. Организм кАуIмаI аАа.

Мыхакыке гАаляаАанкАаI ва йикА илийкАаланкАаI, йикАел гАилекканкАаI, вадянкАананкАаI, хАинени йаIххАыIс геер хАыIгАаIнкАаI, лимфайке ва кАаарни оIдни гееввалике ыхАайн ыкАарбы юг хААас истифаада гААа.

Анджах мыхакыке геед истифаада гААый кАутАунааршысий ичАалатыс зияныка вод.

Хардал(Горчица)

Хардал мыкАалике ыхАайни вукАленийи маIгАыни ыкАарбышыс хайырыка вод. Хардалын шуАур экАаАа, иштагАа юг хААа, мыкАалике кАылкАамеейи далахее ыхАайн ыкАар явашаАан. Хардалын инджилкан гАаIлимкАадгАвий подагра ыкАарыс, чАар кАядкАынийс ва органбышееени, лимфайни гееввалике ыхАайни, шишбышди цАыцАахАайс хайырыка вод. Хардал гАамыб, маIлгАаIм хАинне, гАадкАурийни

кАелилхАа, хАлелхАа, кАотур ыхАайни джигабшысеехАа гАйхАен.

Хардалыка сана кар одхАунийнкАаI, манче маIгАдайни гАицАахаала геев хАаАа ва ман кар зарада эрмишехАе. Хардалын далахеедын шишбы цАыцАаАанбы. Манчын зиян акАанаАасди мее, хардал сиркайка сана оохАанас вуккан.

Занимателна Алифба

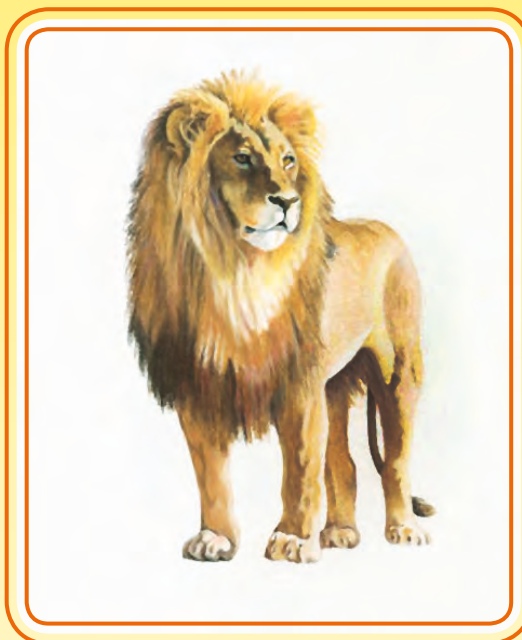
ХЪОШЦЕ

Ш

Шир гъадкын шагъареехъа,
Шарфий шууба алишцу.
Шадхъа чини шикыл`ыле,
Дегъе сайид деш к`айшу.

Щ

Хъунашщерще ургбышын,
Хъошшур тюлибы к`ешще.
Ургбыше чис тюлибы,
Аджнавурыл`илешще.

Ъ

Зы дюззида цыцлеъэ,
Зы вод маъэи, цеъээ.
Кляъад, маъад зы саъа,
Йизын палтар аляъа.

Ы

Гъувийн охъанас ыккан,
Магъкамда ихъеджын джан.
Шаваайи геед одхъан кар,
Джукле дяцлахъе ыклар.

Ы

Хъыркымагтейн бокъагхъа,
Кул`ле гыдягъа раггыгм.
Бокъагшилхъа ыгм абчий,
Са чикле ацан ылим.

Талмуджебы

***

Осана будка,
Чихъа вод акка.
Гъамбаше аахъа,
Идеочле ахъа.

***

Джыргъаджыр гъоокIа,
Чин джаб йидж гёокIа.
Къыдим хъады мее,
Мыссыхъа хъоокIа.

***

Шахъа вод ахтын даха,
ХаIm-йыгъ кал`лейл оо ахва.
Далдаик` авуб вухъеейыб,
Гёгъий , долу йишди хаа.

***

ХъадийнкъаI къыдим мыкIан,
Меб шы чилхъа авайкIан.
Нимее чисхъа абкIынее,
ТIуб джаб хъоотIас хъаIвайкъаIн.

РЕБУСЫ

+ рана +

1 + ил

1 +

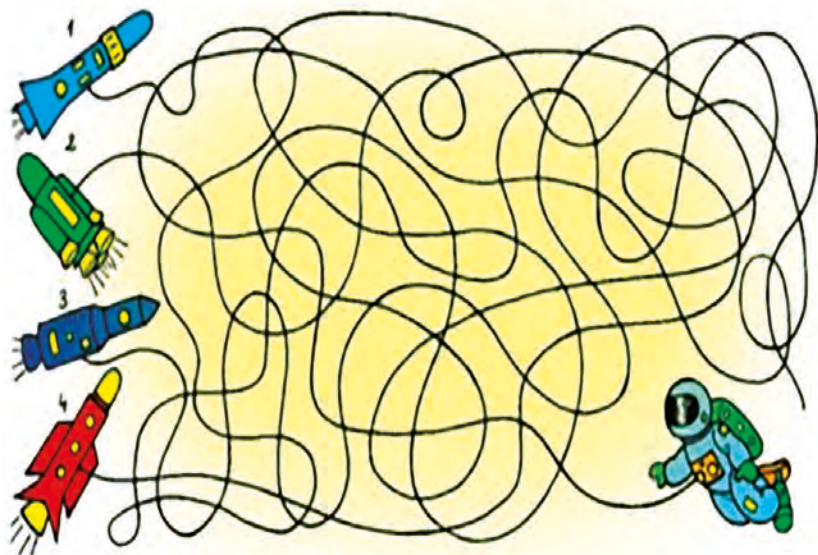

+ 16

Бы +

Космонавтыс джун ракет
табал гъагас кумаг гъеъэ.

КъыIе нени йаIххъыIкана
ааIс воб ки, манче кок
алябтIеджын.

Соколёнок Лачын

4/2018

Июль - август

Иллюстрированный детский журнал.
Издается один раз в два месяца.

Учредитель
Министерство печати и информации РД.

Регистрационный номер
ПИ №ТУ05-00348 от 01.12.2016 г. выданный
управлением Роскомнадзора по Республике
Дагестан.

Издается с января 1980 г.

Руководитель – главный редактор
Мурад Ахмедов

Редколлегия:
Т. Зургалова (отв. секретарь)
В. Гамзаев (редактор)
Ш. Бабаева
А. Исмаилов (зам. гл. редактора)
Н. Исаев
А. Дадашев
Х. Назирова
Аб. Омаров
К. Омаханов

Художественный редактор З. Даганов
Технический редактор Т. Лузина
Художник номера З. Даганов

Формат 60x84 1/8.
Уч. изд. л. 3,19.
Уч. печ. лист 3,26.
Бумага офсетная.

Дата выхода в свет 18.08.2018г.
Тираж 220 экз.
Заказ № 232.

Типография:
ООО «Издательство «Феникс-пресс».
Адрес типографии:
367018, РД, г. Махачкала, ул. Петра I, 61.

Редакция и издатель:
Государственное бюджетное учреждение
Республики Дагестан «Редакция
республиканских литературных журналов
«Соколёнок» и «Литературный Дагестан».
Адрес редакции и издателя:
367000, РД, г. Махачкала,
ул. Даниялова, 55.

Электронный адрес редакции:
litdag@mail.ru

Цахурский язык.

Индекс: на год - 78438,
на полугодие - 73888.

Цена свободная